



■ ZAGREB



● Ministrica dr. Nina Obuljen Koržinek, biskup Ivan Šaško sa suradnicima

Vrhunac baroknoga poleta u oltarima i propovjedaonicama

Izložba o baroknoj sakralnoj baštini obitelji Straub

Spajajući nekoliko srednjoeuropskih gradova, petorica braće Straub iz 18. stoljeća ostavila su u naslijeđe kulturnu i sakralnu baroknu baštinu, a u Zagrebu je živio i radio najmlađi brat Franz Anton, autor mnogih oltara i propovjedaonica velike umjetničke vrijednosti. On se pokazao ne samo kao vrstan kipar, nego i kao kompetentan stolar koji je elegancijom i vrsnoćom izvedbe ostavio svoj trag u sakralnoj baštini kontinentalne Hrvatske. Upravo je to u središtu otvorene izložbe pod nazivom »Vrhunac baroknoga poleta: umjetnost obitelji Straub na području negdašnje Zagrebačke nadbiskupije« u Domitrovićevoj kuli u Zagrebu u četvrtak 19. rujna koju su organizirala Zagrebačka nadbiskupija i Hrvatski restauratorski zavod, a priređena je u sklopu događanja »Europski barok u mom zavičaju« s ciljem upućivanja javnosti na prepoznavanje dragocjenosti vlastite baštine u širem, europskom kontekstu.

Barokna poetika

Na svečanosti otvorenja izložbe u Nadbiskupijskom pastoralnom institutu sudjelovali su ministrica kulture dr. Nina Obuljen Koržinek, pomoćni zagrebački biskup Ivan Šaško te ravnateljica HRZ-a dr. Tajana Pleše, a događajem je moderirao mons. Nedjeljko Pintarić.

Ističući važnu ulogu i zahvalu za napor i znanje restauratorima koji obnavljaju, pomlađuju i stavljaju u prvi plan mnoge eksponate, rekao je da su oni postali »bliškom rodbinom kiparske obitelji Straub« te se osvrnuo i na naslovni motiv izložbe koji prikazuje anđela koji trubom proizvodi zvuk. »I ako danas netko ne razumije razvoj elemenata u liturgijskom prostoru i ako ne može prodrijeti u teološka opravdanja za tadašnje poželjne arhitektonske i likovne forme, privući će ga iznimna živost kolorita, figura, ponegdje i pretrpanost u detaljima i cjelini, sposobna u prvom dojmu pobuditi čežnju, razigranost, maštovitost, pa i nostalgiju«, kazao je biskup Šaško, pozvavši da posjetitelji pristupajući prikazima oltara, propovjedaonica, svetaca i anđela imaju na umu da je u središtu zanimanja tadašnjega čovjeka bilo spasenje i vječnost, vječno spasenje - religijska konstanta judeokršćanstva u svakom vremenu, a posebno izražena u baroku. »Čovjek koji je pronašao spasenje u Isusu Kristu i u njegovoj pobjedi nad smrću... tada sve dobiva smisao, boje nisu

nasilje nad ljudskom bijedom, anđeli nisu tlapnja, nego glasnici Božje blizine, sveti nisu tužno nedostižni, nego radosno blizu, a oprječnosti su pomirene«, kazao je o baroknoj poetici biskup Šaško i istaknuo da obitelj Straub pokazuje i zemljopisnu bliskost, kojoj bismo kao Hrvati trebali posvetiti više pozornosti.

Tragom umjetnosti

Ministrica Obuljen Koržinek kazala je da projekti poput toga pokazuju da je kultura jedan od najvažnijih i najvitalnijih dijelova europskoga projekta. »U toj široj političkoj zajednici, kao i zajednici kultura, dobivamo mogućnost za svoju zajedničku povijest. Kroz jednu obitelj možemo vidjeti kako su naši narodi i naše kulture bile povezane, možemo zajedničku povijest valorizirati, istraživati i prezentirati. Fascinantno je da toliki broj mjesta povezuje samo jedna obitelj«, kazala je ministrica, a ravnateljica Hrvatskoga restauratorskoga zavoda dr. Pleše istaknula je važnost samih baštinka. »Radilo se na promišljanju o svim datostima potrebnim za očuvanje naše pokretne baštine i međudržavno povezivanje stručnjaka i institucija te na razmjeni i nadopunjavanju interdisciplinarnih znanja poduprtim informatičkim i komunikacijskim mogućnostima našega doba.«

Raskoš baroka u Domitrovićevoj kuli moguće je doživjeti kroz fotografije oltara i ostaloga crkvenoga interijera budući da ih je bilo nemoguće dopremiti u tako mali izložbeni prostor. No putovanje fotografijama omogućuje odlazak u Bedenicu, Brezovicu, Cernik, Čakovec, Čučerje, Gornju Jelensku, Hrvatsku Kostajnicu, Karlovac, Kloštar Ivanić, Kutinu, Kuzmicu, Lužnicu, Mariju Goricu, Pakrac, Prepolnu, Sveti Petar Čvrstec, Taborsko, Trški vrh nad Krapinom, Varaždin, Veliku Ludinu, Vugrovec i Zlatar, a može se vidjeti i nekoliko manjih eksponata. Uz svaku fotografiju označen je i QR kod, čijim se skeniranjem dobiva mnoštvo informacija i spoznaja o umjetninama.

Izložba u Domitrovićevoj kuli dio je međunarodnoga projekta »Tragom umjetnosti obitelji Straub« koji je vodio Hrvatski restauratorski zavod, a sudjelovali su i Bavarski državni zavod za zaštitu spomenika, Javni zavod Republike Slovenije za zaštitu kulturne baštine te sveučilišta u Ljubljani i Grazu, uz pridružene istraživače iz drugih baštinskih, vjerskih, znanstvenih i edukativnih ustanova. Projekt je sufinancirala Europska unija programom »Kreativna Europa«. (it)